

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/239/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814210025
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7814210025.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti Z.: 1. A. nar. XX.X.XXXX 2. O. nar. XX.XX.XXXX 3. F. nar. XX.XX.XXXX zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava detí rodičov: O. Z. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v F. na ul. R. č. X zastúpenej JUDr. Máriou Ďurajovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave na Námestí 1. mája č. 11 a F. Z. nar. X.X.XXXX bývajúceho v F. na ul. A. č. X zastúpeného JUDr. Františkom Hadušovským advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Rožňave na ul. Akademika Hronca č. 3 v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 7.7.2016 č.k. 7P 374/2014-195 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutých výrokoch o určení výživného a zamietnutí návrhu matky na určenie výživného za obdobie od 1.10.2014 do 30.6.2016, trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom tak, že zveril mal. A., mal. O., mal. F. do osobnej starostlivosti matky do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí vo veci vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 5P 80/2014. Návrh matky na určenie výživného pre maloleté deti od otca za obdobie od 1.10.2014 do 30.6.2016 zamietol. Zaviazal otca prispievať na výživu maloletých detí pre A. 80 € mesačne, pre O. 50 € mesačne, pre F. 50 € mesačne od 1.7.2016 vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva rodičov maloletých detí vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 5P 80/2014. Upravil styk otca s maloletými deťmi do právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva tak, že otec sa bude stýkať s maloletými deťmi každý páry týždeň v sobotu od 9.00 hod. do nedele 17.00 hod. a počas letných prázdnin jeden týždeň v mesiaci júl a jeden týždeň v mesiaci august po dohode s matkou maloletých detí. Zaviazal matku maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať a prevziať ich od otca pred svojim bytom a otca zaviazal maloleté deti matke po styku odovzdať v stanovený čas pred jej bytom. V ostatnej časti konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku proti výrokom o určení výživného a úprave styku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie tak, že zaviazá otca prispievať na výživu mal. A. 200 € mesačne, mal. O. 100 € mesačne, mal. F. 100 € mesačne od 1.10.2014 do právoplatnosti rozsudku o rozvode a zároveň zaviazal otca zaplatiť dlžné výživné pre maloleté deti za obdobie od 1.10.2014 do 30.6.2016. Styk s maloletými deťmi navrhla zakázať alebo obmedziť, alternatívne navrhla zrušiť rozsudok v napadnutej časti a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázala na to, že návrh podávala z toho dôvodu, že otec detí opustil spoločnú domácnosť a zanechal ju bez akejkoľvek finančnej podpory. Súd prvej inštancie

nevykonala jej návrhy na dokazovanie, tieto zamietol napriek tomu, že predkladala návrhy dôkazov na celkové majetkové pomery otca okrem údajov z daňového priznania a nezisťoval stav účtu otca, vklady v bankách, neskúmal zmluvy o podnájme nebytových priestorov, z ktorých má otec ďalší príjem, ako aj zakúpenie osobného motorového vozidla, nevypočul svedkov, konkrétne podnájomcov, ani triednu učiteľky a nenariadil znalecké dokazovanie na vyšetrenie rodičov a detí, či nie je dôvod obmedzenia alebo zákazu styku s deťmi bez akéhokoľvek odôvodňovania od právoplatnosti rozsudku. Konštatovala, že otázky ostali sporné napriek tomu, že aj nazhromaždené dôkazy sú v rozpore so zisteným skutkovým stavom. Konštatovala, že súd neskúmal príjmy otca napriek tomu, že otec nesprístupnil údaje, podklady preukazujúce jeho príjmy z podnikateľskej činnosti v zmysle § 63 ods. 2 Zákona o rodine, nepoužil zákonné ustanovenie na to, aby vychádzal z 20-násobku priemerného mesačného príjmu otca. Konštatovala, že vyživovacia povinnosť otca k deťom je prednostnou pohľadávkou, ktorú otec musí plniť skôr, než si bude plniť svoje ďalšie záväzky. Na ilustráciu uviedla, že podľa daňového priznania za rok 2014 boli otcove celkové príjmy v sume 469,299 €, výdavky 462.314 €, z predaja tovaru boli príjmy 191.519 € a majetok otca vykazoval 167.777 €, podľa daňového priznania za rok 2015 boli otcove celkové príjmy v sume 216.300 €, výdavky 211.990 €, z predaja tovaru boli príjmy 192.571 € a majetok otca sa zvýšil na sumu 171,447 €. Uviedla, že otec má na platenie nájmu sumu 16.000 € za prenájom nehnuteľností, tak musí mať príjmy aj na výživu detí. Vytkla konajúcemu súdu, že určené výživné pre tri maloleté deti nezodpovedá primeranému zabezpečeniu ich odôvodnených potrieb, pretože výživné 50 € na mesiac zodpovedá dennému výživnému 1,66 € a výživné v sume 80 € mesačne zodpovedá dennému výživnému 2,66 €. Uviedla, že otec je podnikateľ SZČO, podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka činnosť vykonáva na vlastné riziko a za účelom dosiahnutia zisku, pričom príjem z podnikania nie je jediným príjmom otca, napriek tomu súd nezisťoval podnájomné zmluvy, podľa ktorých nebytové priestory prenajíma tretím subjektom, pričom otec stále udával iné sumy za podnájom, ktoré však súd neverifikoval a ani samotné daňové priznanie nie je pre zhodnotenie výsledkov hospodárenia podnikateľského subjektu z hľadiska Zákona o rodine smerodajné. Vyslovila názor, že súd nevyhodnotil možnosti a schopnosti otca plniť si vyživovaciu povinnosť, na ktoré je potrebné aplikovať ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, potencialitu príjmov a neprihliadal na neprimerané majetkové riziká, ktoré na seba povinný berie. Uviedla, že sa podieľala na vyživovacej povinnosti troch maloletých detí maximálnou 24-hodinovou starostlivosťou, na ktorú súd neprihliadol, tvrdenia otca, že nemá prostriedky na platenie výživného vyššou sumou sú účelové v snahe zbaviť sa rodičovskej zodpovednosti. K tvrdeniam otca, že platí za byt nájomné, poukázala na skutočnosť, že byt je v BSM účastníkov konania, kde otec má stále trvalý pobyt, napriek tomu o náhrady úhrady za užívanie bytu, ktorý by užíval aj jeho tri maloleté deti, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť a je aj povinnosťou otca podieľať sa na splácaní časti nájmu za spoločný byt. Uviedla, že splácala všetky platy nájomného za byt do času, keď pracovala, ale v súčasnosti matka je na hranici chudoby. Tvrdenie otca, že platí nájomné, v súvislosti s tým poukázala na to, že byt je v BSM, kde má otec trvalý pobyt, preto prehlásenie otca, že byt má predať je nezodpovedné už len kvôli maloletým deťom. Vytkla konajúcemu súdu, že nezohľadnil zvýšené potreby mal. F. a O., ktorí nastupujú do 1. ročníka základnej školy a mal. A., ktorý navštevuje 2. ročník strednej školy, ktorých odôvodnenými potrebami nie sú len základné nároky detí, a to potreby bytové, ošatenia, zdravotnej starostlivosti, ale aj náhodné výdavky, napríklad liečebné výdavky staršieho A., ktorý má problémy s chrbticou a navštevujú lekára v Liptovskom Mikuláši. Súd rozhodol bez úplného zistenia skutkového stavu a nevyhodnotil výsledky znaleckého posudku Mgr. U. U., v zmysle ktorého otec je nezrelý, nestabilný, deti a rodina nie sú pre neho priority a podľa znalkyne sa javí potreba zaviazat' otca tou formou starostlivosti, ktorú zvláda lepšie, a to finančné krytie. Konštatovala, že posudok potvrdil neschopnosť otca osobne sa starať o deti, preto upustila od možnosti striedavej starostlivosti. Nezaujím o deti zo strany otca sa prejavoval tým, že aj keď mal možnosť byť s deťmi, nikdy na to nemal čas, stále len pracoval a problémy so stykom signalizovala viackrát aj kolíznemu opatrovníkovi. Poukázala na zhoršenie zdravotného stavu detí, najmä A. pre psychické problémy a citové napätie u detí aj vzhľadom na chaotickosť a nepravidelnosť stykov otca s deťmi, kedy otcovi musí opakovane pripomínať, aby si pre deti prišiel a pri poslednom kontakte otec namietal neprávoplatnosť rozsudku v tejto časti. Konštatovala obavy na dôvodnosť pre obmedzenie alebo zákaz styku otca s deťmi a nesúhlasí s tým, aby otec pokiaľ má pracovné povinnosti, necháva deti bez dozoru vo firme alebo delegoval starostlivosť o deti na tretie osoby a pripojila znalecký posudok č. 55/2015 zo dňa 5.10.2015, ako aj potvrdenie o práceneschopnosti.

3. Podaním doručeným súdu prvej inštancie 26.8.2016 doplnila odvolanie o petit tak, že navrhla rozhodnúť o výške vyživovacej povinnosti zo strany otca pre mal. A. 250 € mesačne, mal. O. 200 € mesačne a mal. F. 200 € mesačne od 1.10.2014 do právoplatnosti rozsudku o rozvoďte vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke. Zároveň predložil ďalší dôkaz, že voči otcovi sa vedie aj konanie o priestupku,

ktorého sa mal dopustiť proti občianskemu spoluzitiu, ktoré konanie doposiaľ nie je ukončené, keďže otec v čase, keď matka bola PN sa mal starať o maloleté deti a zanechal ich bez dozoru.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v celom rozsahu. Poukázal na to, že súd podrobne vypočul majiteľa budovy, v ktorej podniká, ako aj podrobné vysvetlenia o financovaní nákladov na prevádzku budovy a použitia príjmu z prenájmov. Potvrdil, že má oprávnenie uzatvárať zmluvy o prenájme a takto použité prostriedky použiť na chod a údržbu budovy ako kúrenia, elektriny, vody a drobných opráv. Uviedol, že je drobný podnikateľ, ktorej predmet činnosti spočíva v predaji a servise lesnej a záhradnej techniky (benzínové a elektrické píly a kosačky). Jedná sa o sezónnu činnosť s nepravidelnými príjmami. Napriek tomu, že v byte nebýva, uhradil všetky náklady nájomného a prispieva na výživu detí čiastkami určenými súdu. Zároveň platí výživné aj matke a podieľa sa na ďalších nákladoch, ktoré sú podrobne uvedené v rozsudku. Pokiaľ ide o styk s deťmi, má záujem sa s deťmi, avšak matka sa dožaduje, aby styk bol upravený za jej účasti, s čím nesúhlasí, nakoľko žiadnym spôsobom nebolo preukázané, aby osobný kontakt s otcom mal na deti negatívny dopad. Návrhy matky majú jediný cieľ, a to predĺžovať konanie, čo potvrdila matka v konaní sp.zn. 9C 310/2014 dňa 9.7.2016 o určenie výživného pre manželku, kde na strane 3 zápisnice na otázku sudkyne uviedla, že nesúhlasí s rozvodom manželstva, avšak po rozvode manželstva by sa ocitla v nemožnej finančnej situácii, preto pokiaľ by účastníkov právoplatne rozviedli, odporca by už nemusel platiť manželské výživné, preto odvolanie proti rozsudku o rozvode podala z finančných dôvodov, a to z dôvodu, aby jej odporca prispieval manželské výživné.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny, nakoľko súd vychádzal z aktuálnych skutočností a aktuálnych príjmov otca maloletých detí.

6. Matka vo vyjadrení poukázala na to, že trvá v celom rozsahu na svojom odvolaní a k vyjadreniu otca uviedla, že sa dôvodne dožadovala vykonania náležitého dokazovania a skúmania všetkých majetkových a zárobkových pomerov otca, ktoré súd nevykonal okrem daňového priznania. Poukázala na fakt, že 19.9.2016 obdržala ďalšie podstatné a rozhodujúce dôkazy, ktoré súd v inom konaní 9C 310/2014 uložil otcovi predložiť na preukázanie svojich príjmov, a to výpisy z účtu od januára do júla 2016, z ktorých vyplynulo, že v januári 2016 mal počiatočný stav účtu 3.968,05 €, vklady 3.220,09 € a výbery 8.291,22 €, vo februári 2016 počiatočný stav účtu 1.103,08 €, vklady 4.388,46 € a výbery 7.195,89 €, v marci 2016 počiatočný stav účtu -3.910,51 €, vklady 12.163,50 € a výbery 14.995,26 €, v apríli 2016 počiatočný stav účtu -6.742,27 €, vklady 25.615,67 € a výbery 20.897,92 €, v máji 2016 počiatočný stav účtu -2.024,52 €, vklady 20.996,47 € a výbery 22.356,70 €, v júni 2016 počiatočný stav účtu -3.884,75 €, vklady 21.403,82 € a výbery 20.579,93 €, v júli 2016 počiatočný stav účtu -2.560,86 €, vklady 17.170,90 € a výbery 16.792,29 €. Poukázala na to, že otec má nadštandardné príjmy a ona žije na hranici chudoby zo 180 € na 17-ročného A. a dve 7-ročné deti O. a F., na ktoré otec platí nepravidelne. Konštatovala, že príjmy otca sa zvýšili, napriek tomu hradí výživné v súdom určenej minimálnej výške a navyše už neplatí ani manželské výživné. Uviedla, že výpisy preukazujú príjmy z bezhotovostného styku zaznamenávajúce len pohyb neidentických úhrad, faktúr a príjmov zazmluvnených obcí, ale nie sú známe príjmy mesačných hotovostných platieb v jednotlivých mesiacoch z predajne - príjmy z pokladne za predajňu Stihl - produkty VIKING, príjmy za hotovostné platby nezazmluvnených zákazníkov, servis, ako aj donedávna vykazovaný obchod lesníckeho oblečenia. Z výpisov banky je možné usúdiť, že okrem tohto podnikania zrejme vykonáva aj finančníctvo, už len z opakovaných vykázaných príjmov od subjektu Consumer Finance Holding a.s.. Uviedla, že v konaní sp.zn. 9C 310/2014 otec síce predložil nájomné zmluvy, ale okrem nich nedoložil ďalšie dôkazy, pretože k nebytovým priestorom sa viažu aj pozemky a garáže, ktoré donedávna tiež boli v prenájme napr. Telekom, zmluva o nájme nebytových priestorov zo dňa 1.12.2010 medzi prenajímateľom F. Z. a nájomcom O. T., prenájom kancelárie 21 m², za 82,00 € a médiá 103,80 €, čas nájmu 1.12.2010 - 1.12.2020, zmluva o nájme nebytových priestorov zo dňa 1.12.2010 medzi prenajímateľom F. Z. a nájomcom M. B. - V., prenájom kancelárie 44,86 m², za 223,66 € a médiá 30,00 € čas nájmu 1.9.2015 - 1.12.2020. Zmluvy sú zmätočné, nakoľko nemôže ísť o nájom ale podnájom nebytových priestorov, nakoľko F. Z. nie je v skutočnosti vlastníkom predmetu nájmu. Navyše tieto zmluvy predchádzajú zmluve o nájme medzi skutočným prenajímateľom a nájomcom a teda zmluvy: zmluva o nájme nebytových priestorov zo dňa 27.12.2013 na dobu neurčitú s účinnosťou od 1.1.2014 medzi prenajímateľom Ing. M. Z.Š. Z. I. - L. G. a nájomcom F. Z. - C. - N. Z. F., prenájom nehnuteľnosti reg. „C“ parc. 1804/14 o výmere 1278 m² - zastav. plochy a nádvorí, parc. 1804/2 o výmere 338 m², - zastav. plochy a nádvorí, parc. 1804/3 o výmere 55 m² - zastav. plochy a nádvorí, parc. č. 1804/4 o výmere 1 m² - zastav. plochy a nádvorí, parc. č. 1804/5 o výmere 11m² - zastav.

plochy a nádvoria, parc č. 1804/6 o výmere 7 m² -zastav. plochy a nádvoria, a stavby s.č. 654 na parcele č. 1804/2 polyfunkčný dom, na parcele 1804/5 sklad PHM, na parc č. 1804/6 sklad PHM a na parc č. 1804/7 vetrák za nájomné 15.000 € ročne bez DPH. Z uvedeného nebolo preukázané, ako využíva a komu ešte prenajíma ostatné priestory a pozemky a ostatné nehnuteľnosti. Keďže otec podniká ako SZČO, navrhovala audit na jeho podnikanie, pretože príjem z podnikania nie je jediným príjmom otca, keďže podniká vo veľkom rozsahu a z toho dôvodu považuje rozsudok za nepreskúmateľný, pretože nie je zrejmé, z akých údajov a možností otca vychádzal pri tak vysokých príjmoch otca, aké boli zistené a keďže výživné je prednostnou pohľadávkou, súd keďže nezisťoval skutočné výdavky, neposudzoval a nevyhodnotil, na aké neodôvodnené výdavky pri takýchto príjmoch bude alebo nebude prihliadať. Konštatovala, že otec nesprístupnil všetky podklady preukazujúce jeho príjmy podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine a nepoužil súd zákonné ustanovenie, že by vychádzal z 20-násobku jeho priemerného mesačného príjmu. Vyjadrenie kolízneho opatrenia považuje za formálne, nakoľko mu neboli a nie sú známe reálne majetkové a zárobkové pomery otca. Pripojila fotokópiu č.l. 6 sp.zn. 5P 80/2014 zmluvy o nájme nebytových priestorov, výpisy z účtu Slovenskej sporiteľne biznis účet otca.

7. Matka podaním odvolaciemu súdu doručeným 28.11.2016 poukázala na podstatné skutočnosti, ktoré nastali po podanom odvolaní, keďže v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 5P 80/2014 tých istých účastníkov konania Krajský súd v Košiciach rozhodol rozsudkom sp.zn. 7CoP 66/2016 dňa 28.9.2016, ktorým z dôvodu odvolania matky zrušil výrok o určení výživného, úprave styku a trovách konania a vrátil vec na nové konanie. Uviedla, že výrok o rozvode nadobudol právoplatnosť a vec bola vrátená na nové konanie a rozhodnutie s tým, že odvolací súd prijal záver, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav a vec nesprávne právne posúdil, keďže nezistil pomery otca v rozhodnom období a vychádzal len z daňového priznania za rok 2014 a stroho konštatoval, že otec má príjem aj z prenájmu nebytových priestorov. Uviedla, že dôvodne aj v tomto konaní namieta, že výška príjmov a majetkových pomerov otca nebola ani v tomto konaní náležite preukázaná. Otec ako podnikateľský subjekt pokiaľ nesprístupnil údaje, podklady preukazujúce jeho príjmy z podnikateľskej činnosti v zmysle § 63 ods. 2 Zákona o rodine, nastáva pre povinného rodiča zákonná domnienka, aby súd vychádzal z 20-násobku jeho priemerného mesačného príjmu. V novom konaní už súd nariadil znalecké dokazovanie na zistenie príjmov otca. Pripojila rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 7CoP 66/2016 zo dňa 28.9.2016 a na objasnenie súčasnej situácie pripojila kópiu návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia o zákaz styku otca s maloletými deťmi, ako aj odvolanie v sp.zn. 5P 80/2014 a potvrdenia Okresného riaditeľstva PZ zo dňa 13.6.2016.

8. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie o výchove maloletých detí odvolaním napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom preskúmania v odvolacom konaní (ust. § 367 ods. 2 CSP).

9. Zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bol zrušený Občiansky súdny poriadok v znení platnom do 30.6.2016 (§ 473 CSP) a zároveň 1.7.2016 nadobudol účinnosť aj zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

10. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. Podľa § 395 ods. 1 CMP, ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

12. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

14. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

15. Odvolací súd pri preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a z pripojeného spisu Okresného súdu Rožňava sp.zn. 5P 80/2014 je preukázané, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené a výrok o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 20.10.2016. V čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie dňa 7.7.2016 rodičia maloletých detí rozvedení neboli, avšak v čase rozhodovania odvolacieho súdu je potrebné vychádzať zo skutkového stavu v čase rozhodovania (§ 217 ods. 1 CSP), kedy na čas po rozvode bola upravená výchova maloletých detí a výroky o výživnom a úprave styku boli zrušené a vrátené na nové konanie a rozhodnutie. Keďže v zmysle § 100 CMP s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, preto odvolací súd nemohol rozhodovať o úprave styku otca s maloletými deťmi, preto konanie vo vymedzenej časti zmenil napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie o styku v zmysle ust. § 388 CSP tak, že konanie v tejto časti zastavil.

16. Podľa § 35 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

17. Podľa ust. § 36 CMP súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

18. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

19. Podľa ust. § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, c/ súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

20. Odôvodnenie rozsudku má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Z formulácie § 132 O.s.p. platného do 30.6.2016 ako aj ust. § 191 ods. 1 CSP účinného od 1.7.2016 vyplýva, že súd je povinný navzájom si odporujúce dôkazy hodnotiť a zdôvodniť, napr. prečo niektoré z nich pokladá za nevierohodné, prečo niektoré odmietol vziať pri formulovaní rozhodnutia do úvahy, prípadne prečo sa niektorými dôkaznými návrhmi odmietol zaoberať. Zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená vo vyššie uvedených ustanoveniach totiž neznamená, že by súd vo svojom rozhodovaní mal na výber, ktoré z vykonaných dôkazov vyhodnotí a ktoré nie, alebo o ktoré z vykonaných dôkazov svoje skutkové závery oprie a ktoré opomenie. Súd je povinný vysporiadať sa so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo, ak to má vzťah k prejednávanej veci, pričom svoj výklad musí prispôbiť konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, najmä rozsahu dokazovania, zložitosti zisťovania skutkového stavu veci, množstvu návrhov účastníkov na vykonanie dôkazov a pod. a uviesť ho tak, aby jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach (skutkových zisteniach) neboli pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Jednotlivé preukázané skutočnosti je potrebné premietnuť do záverov o skutkovom stave, ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav a ktorý je rozhodujúci pre právne posúdenie. Právnym posúdením veci treba pritom rozumieť výklad o tom, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu súd vychádzal (prečo pod tieto ustanovenia podriadil zistený skutkový stav) a ako ho prípadne vyložil a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ustanovení k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá. Takéto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktorá je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov a čl. 46 a nasl. Ústavy SR. Okrem porušenia uvedeného práva účastníka konania dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, ktorým sa mu odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných opravných prostriedkov, táto vada bráni odvolaciemu súdu

v jeho preskúmvavej právomoci. Preto ak je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, lebo obsahuje iba nedostatočné dôvody, prichádza do úvahy len zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

21. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Podľa ods. 3 každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Podľa ods. 4 pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Podľa ods. 5 výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. Podľa ods. 2 u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

23. Odvolací súd z obsahu preskúmvaného spisu zistil, že súd prvej inštancie o výživnom pre maloleté deti od otca rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, v odôvodnení napadnutého rozsudku sa nevysporiadal so všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo a s návrhmi matky na doplnenie dokazovania, v dôsledku čoho sú jeho závery o rozhodujúcich skutočnostiach nezrozumiteľné a vec nesprávne právne posúdil. Súd prvej inštancie dostatočným spôsobom nezistil príjmové a majetkové pomery otca od 1.10.2014, pretože pri ustálení majetkových pomerov otca vychádzal len z daňového priznania a konštatácie, že otec má príjem aj z prenájmu nebytových priestorov. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, ako aj z dôkazov označených matkou v odvolacom konaní vyplýva, že otec je podnikateľský subjekt (živnostník) a má príjem z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu. Z citovaného ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva pre povinného rodiča, ktorý je podnikateľským subjektom povinnosť preukázať svoje príjmy súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto tzv. edičnú povinnosť a nepredloží, nesprístupní a nepreukáže súdu potrebné podklady, nastáva zákonná domnienka výšky príjmu, podľa ktorej sa predpokladá, že výška priemerného mesačného príjmu rodiča predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Odvolací súd poukazuje na to, že Zákon o rodine je špeciálnym právnym predpisom vo vzťahu k daňovým predpisom, ktoré sú všeobecné, a preto východiskom a usmerňovateľom pre posúdenie potenciality príjmov povinného rodiča je výlučne Zákon o rodine. To znamená, že daňové priznanie fyzickej alebo právnickej osoby nie je zhodnotenie výsledkov hospodárenia podnikateľského subjektu z hľadiska Zákona o rodine smerodajné. Z uvedeného vyplýva, že ak súd vychádzal pri zhodnotení majetkových pomerov otca len z údajov uvedených v daňovom priznaní bez toho, aby mal k dispozícii účtovné doklady a iné potrebné dôkazy na overenie príjmu otca, nedostatočne zistil jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery rozhodujúce pre určenie výšky výživného. Odvolací súd poznamenáva, že v prípade posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča, ktorý je podnikateľom je tzv. vyšetrovacia a keď si rodič nesplní hociktorú z povinností uvádzaných v citovanom ustanovení, dochádza k stavu, že súd si nemôže urobiť správny a úplný záver o pomeroch povinnej osoby, preto nastupuje zákonná domnienka výšky príjmu ako prostriedok objektivizácie príjmov povinného, ktorý je stanovený ako 20-násobok sumy životného minima. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že edičná povinnosť nie je viazaná na výzvu súdu a súd nie je povinný upozorňovať povinného na hmotnoprávne následky nesplnenia si uvedených povinností. Pokiaľ ide o povinnosť preukázať príjmy z inej než závislej činnosti, je potrebné

predložiť súdu relevantné dôkazy, z ktorých možno vyvodzovať výšku príjmu. V tomto smere je potrebné vychádzať zo zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, ktorý účtovným jednotkám ukladá povinnosť účtovať majetok, záväzky, náklady, výnosy, výdavky a príjmy v účtovných knihách a zobrazovať ich v účtovných závierkach, pričom účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov. Zákon upravuje, ktorý subjekt môže účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva, ostatné subjekty musia účtovať v sústave podvojného účtovníctva. Účtovná jednotka účtujúca v sústave jednoduchého účtovníctva účtuje v peňažnom denníku, ktorý obsahuje predovšetkým údaje o stave peňažných prostriedkov účtovnej jednotky v hotovosti a na účtoch v bankách, príjmoch a výdavkoch v účtovnom období: v knihe pohľadávok, ktorá obsahuje najmä údaje o dlžníkoch, pohľadávkach, poskytnutých úveroch; v knihe záväzkov, ktorá obsahuje najmä údaje o veriteľoch, výške záväzku v peňažnom vyjadrení, prijatých preddavkoch a úveroch a v pomocných knihách, ak je ich vedenie potrebné na preukázanie a vykonanie predmetu účtovníctva v účtovnej závierke. Samotné daňové priznanie, ktoré povinný rodič v konaní predloží, nie je možné považovať za splnenie povinností vyplývajúcich z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, nakoľko z daňového priznania nie je možné zistiť konkrétne príjmy a vynaložené výdavky a posúdiť ich z hľadiska, či išlo o výdavky na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmu podnikateľského subjektu. Až v prípade, ak povinný rodič splní povinnosti vyplývajúce z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, môže súd postupovať podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine a posúdiť charakter výdavkov povinného rodiča podnikateľa, či sú nevyhnutné na účely podnikania, avšak nie z hľadiska daňových predpisov, ktoré môžu za nevyhnutný pre udržanie príjmu z podnikateľskej činnosti akceptovať širší rozsah výdavkov na rozdiel od Zákona o rodine, ktorý nemôže prioritizovať neprimeraný rozvoj podnikateľských aktivít povinného rodiča na úkor vyživovacej povinnosti. Súd je teda oprávnený preskúmať opodstatnenosť výdajov povinného rodiča v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou, nakoľko údaje v daňových dokladoch nie sú pre jeho rozhodnutie z tohto hľadiska záväzné. Ak súd dospeje k záveru, že určité výdavky nie sú nevyhnutné, resp. je vo vynaloženom rozsahu, pri určovaní výšky výživného bude vychádzať z potencionálneho príjmu, ako keby k realizácii uvedených výdavkov nedošlo. V priebehu odvolacieho konania vyšli najavo nové skutočnosti týkajúce sa schopností a možností otca plniť si vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, ktoré môžu, ale nemusia mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Súd sa nevysporiadal so všetkými dôkazmi navrhovanými matkou na preukázanie príjmových a majetkových pomerov otca a vzhľadom na to, že súd prvej inštancie vydal nepreskúmateľné a zmätočné rozhodnutie, ktorým postupom znemožnil účastníkom uskutočňovať im patriace procesné práva, teda relevantne argumentovať v odvolacom konaní, čím došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces a zároveň nevykonali dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu veci, nemohol vec ani správne právne posúdiť, musel odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku o určení výživného podľa § 389 ods. 1 písm.b/, c/ O.s.p. zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, nakoľko rozsah dokazovania, ktorý je potrebné vo veci vykonať, nie je účelné doplniť odvolacím súdom a rovnako napraviť nedostatky spočívajúce v nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie.

24. V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvej inštancie odstrániť dôvody zmätočnosti a nepreskúmateľnosti rozsudku, zistiť dôsledne skutočný stav v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným (§ 35 CMP), zistený skutočný stav veci posúdiť podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, opäť vo veci rozhodnúť, v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP vyhodnotiť dôkazy jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti a následne svoje rozhodnutie jednoznačne odôvodniť v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby rozhodnutie a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní, boli spätne preskúmateľné a boli logicky správne a presvedčivé.

25. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).